

De burger als storende factor

Liber ad amicos
Klaas Werkhorst

Schrijver: Klaas Werkhorst

Coverontwerp: gestileerde foto door de auteur (hoek Rijnstraat- Prins Hendrikkade te Woerden, bewegwijzering met gemeentelijke levenswijsheid)

ISBN: 9789403641805

© Klaas Werkhorst

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
2	Woerden en haar bezwarencommissie	9
2.1	De formele kant	9
2.2	Het leuke en belangrijke van een lidmaatschap.....	11
2.3	Vijf jaar feiten en cijfers.....	13
2.4	De aanbevelingen.....	16
3	Mandelige muur aan het Plantsoen.....	20
4	Opgewekt parkeervertrouwen aan de Johan de Wittlaan	23
5	Lex silencio in Harmelen	26
6	De opheffing van een niet-bestaande parkeerplaats	29
7	De Koopjeshal: voortgangsbewaking via Dumpert	33
8	Kan niet bestaat niet, maar soms kost het 10 jaar	37
9	Patisserie Karit, helden van het Bbz	40
10	Diabolische werking van de reductionistische binding.....	43
11	Grensgewoel aan de Meije.....	47
12	Het Lourdes van Woerden	52
13	Epiloog.....	57

1 Inleiding

Dit boekje gaat over het werk van een gemeentelijke commissie bezwaarschriften. En om met het belangrijkste te beginnen: de titel van dit boek is met een knipoog, en eigenlijk met twee: de burger wordt in de meeste gevallen gewaardeerd, door de overheid en zeker 'als storende factor' door een commissie bezwaarschriften. Een bezwaarschrift en de bijbehorende procedure zijn ook een kans voor de overheid om nog eens goed en opnieuw naar een besluit te kijken. En voor een commissie om naar de overheid te kijken, en ook naar zichzelf: lukt het om de ontevreden burger te bereiken? Wat is de werking van een systeem op het individuele geval?

De burger is een gratis en belangrijke feedbackloop voor het beleidsproces: uit bezwaarprocedures zijn vaak lessen te trekken over hoe iets beter kan worden vormgegeven of gecommuniceerd. Dat kan schuren, en dan is dat functioneel gesproken storend. Maar er achter zit ook iemand die vaak iets dwars zit, iets graag wil of iets hard nodig heeft. En aan een bespiegeling over beleid geen enkele boodschap heeft, en soms zelfs ook gewoon gelijk blijkt te hebben. Daar moet je wat mee, en die urgentie heeft meestal ook de overhand. Maar onderweg kom je soms voor verrassende dingen te staan.

De burger is daarbij soms een passant: juridische procedures worden gevoerd door de burgers van het moment, maar laten soms nog lang hun sporen na in de fysieke wereld. Datzelfde geldt voor een bezwarencommissie: leden worden benoemd en zetten zich een aantal jaren in, daarna worden zij weer opgevolgd door nieuwe enthousiaste mensen, terwijl hun adviezen nog lange tijd hun doorwerking hebben, soms in het recht, maar bijna altijd in de werkelijkheid. Dat maakt die burgers soms ook zo storend, en daarom zo te waarderen: als zij er niet geweest waren, waren die adviezen er ook niet gekomen. En hopelijk is die passerende burger onderweg ook geholpen natuurlijk. De bezwaarprocedure is de beste verschijningsvorm van de abstractie toegang tot het recht: hier kun je met een handgeschreven briefje of mailtje (let op: nog wel te ondertekenen!) gratis je situatie nog eens opnieuw laten bekijken door een paar onafhankelijke professionals.

Maar in de tweede plaats hoort ook 'de burger' tussen aanhalingstekens, niet alleen 'de storende factor'. Want wat is nou precies een burger?

Vroeger bij mijn grootouders was een burger een stadsbewoner, of in elk geval iemand die geen besef had van het plattelandsleven en het intensieve boerenbestaan. De burger zoals in boeren, burgers, buitenlui.

Zo'n 20 jaar later, bij opkomst in militaire dienst, kregen we als nieuw opgekomen lichterling een rondleiding in het kazernegebouw in Bussum, en werden alle functionarissen aan ons voorgesteld, inclusief hun rangen (van overste Snels tot sergeant Vestjens, ze staan nog in het geheugen gegrift). Afgesloten werd met de administrateur, waarvan gemeld werd dat dat de heer Den Boef was, *burger*. De laagste vorm van leven op het kazerneterrein, zoveel was duidelijk.

Nog een invalshoek ontmoetten mijn team bij Justitie en Veiligheid en ik, toen we eind 2017 een kabinetsreactie voorbereidden op het WRR-rapport "Weten is nog geen doen", waarin het pleidooi centraal staat dat regelgeving begrijpelijk en vooral doenbaar moet zijn voor de burgers. Inhoudelijk was het een prima rapport en de voorgenomen reactie was dan ook een hele positieve. Bij een even zo opgewekte bespreking over het concept werden we echter door minister Sander Dekker gekapitteld over het overmatige gebruik van het woord burger. Dat neigde veel te veel naar de burger als een onderdaan, aan wie je gunsten zou kunnen toekennen, of die vanuit de hoogte wat meer welwillend tegemoet zou moeten worden getreden (de "genadegift" waar Marga Klompé ook al een broertje dood aan had), in plaats van een meer gelijkwaardige betrekking tussen burger en overheid te benadrukken. En hij had daarin volkomen gelijk. In de betreffende kabinetsreactie staat nu weliswaar nog steeds 41 keer het woord burger, maar meestal wanneer een andere organisatie of rapport wordt geciteerd. Voor het overige krijgt 'de burger' kleur: als een aanvrager van een voorziening, een student, een werkzoekende. Iets positiefs dus, en dus niet het zijn van onderdaan, of het niet zijn van militair of agrariër, of als alternatief voor het vreselijke bezwarencommissiewoord *reclamant*. Belangrijke les voor iedereen die het woord burger nog teveel gebruikt.